

יום ג', ל' במנחתם אב תשס"ד (17 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום א' דראש חודש אלול: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!" [תהלים קי"ח 24]



הרב אשר צימחהמן [1915-1996] היה פוסק נערץ מאד בדור האחרון. ר' אשר היה איש ישר בכל עיסוקיו, ופסיקותיו היו החלטיות, נוקשות ובלתי-פשרניות. בימי קיץ, הוא נהג להשאר בבית ולא לצאת לחופשה, כדי שתמיד ימצא רב בקהילה זמין להשיב לשאלות הלכה. כדוגמא לדרך היושר שלו, הסיפור הבא:

לאחר פטירתו, לפני 8 שנים, משפחתו דנה על ענייני הממון שלו. אשתו, הרבנית מרים, זכרה בעניין הלוואה – "לפני שנים", אמרה, "מישהו ניגש לאבא וביקש הלוואה בסך \$5,000, אך לנו לא היה הכסף לתת לו. אבא הלווה לו \$1000 ואמר לו שהוא יחתום, יחד עם עוד מישהו, על הלוואה בסך ה-\$4,000 הנותרים. חנוך רימלר הסכים להלוות לאיש את ה-\$4,000 בתנאי שאבא יחתום עליה כערב. ההלוואה נתקיימה לפני שנים רבות, ומאז הלז החזיר לנו \$100 מתוך ה-\$1,000 שהוא חייב לנו, ולמר רימלר לא החזיר כלום. נדמה לי שאנחנו צריכים לתת משהו מכסף זה למר רימלר, כי עבר תאריך הפדיון מזמן." משפחת צימחהמן ידעו שאין ללווה האמצעים להחזיר את הכסף. בשיחה שהתנהלה בהמשך, מישהו הציע שהמשפחה תשלם למר רימלר \$1,000 כדי להתחיל לשלם חזרה את ההלוואה. אך, בהמשך השיחה, החליטו כולם לשלם את ההלוואה במלואה. אמר אחד הבנים, "מר רימלר חיכה מספיק זמן. זה רק צודק שאנחנו נחזיר לו את כל הכסף."

כעבור מספר ימים, הלכה הרבנית צימחהמן עם אחד הבנים שלה לביתו של מר רימלר. "באתי להחזיר לך את ההלוואה שבעלי חתם עליה לפני שנים", אמרה לבעל הבית. מחה על כך מר רימלר, "אני אף פעם לא ביקשתי את הכסף. בעלך היה צדיק. הוא ידע כמוני, שהסבירות שמבקש ההלוואה יחזיר את הכסף היתה נמוכה, אך בכל-זאת נתתי לו את הכסף, כי ידעתי כמה שזה חשוב לבעלך. אינך צריכה לשלם לי, זה אירע לפני שנים, והוא עניין נשכח", אמר. "אך אני מתעקשת", אמרה הרבנית. "המילה של בעלי היא דבר קדוש, ואם אמר שהוא יהיה אחראי על הכסף, הוא היה מקיים את מה שאמר. אני יודעת שהוא היה רוצה שאשלם לך." מר רימלר ידע שהיא צודקת. היושר של ר' אשר היה דבר של אגדה, והיה אדם בעל משמעת עצמית קשוחה. מר רימלר גם ידע שאילו הרב צימחהמן היה עוד בחיים, לא היתה לו ברירה אלא לקבל את הכסף חזרה. בלי רצון, הוא לקח את הכסף מהרבנית. כאשר היא פנתה ללכת, הוא קרא לה: "חכי, האינך רוצה בשטר החוב שבעלך כתב? הרי אסור לי להחזיקו אחרי התשלום!" [ההלכה קובעת שחייבים להחזיר שטר חוב אחרי שהוא שולם, שמא זה שמחזיק אותו יחשוב, בשגגה או לא, לבקש תשלום פעם נוספת.]

"אתה צודק", אמרה הרבנית. "האם יש לך אותו עדיין?" "אני חושב שאני יודע איפה שהוא נמצא. לא הסתכלתי אליו כל השנים הללו", אמר בעל הבית. כאשר מר רימלר מצא את שטר החוב ומסר אותו לרבנית צימחהמן, הם קראו את מה שכתוב עליו ונדהמו! בכתב ידו של ר' אשר צימחהמן, היה כתוב על השטר: "הריני לקבל על עצמי את האחריות לשלם \$4,000 [= הסכום שמר רימלר הלווה לו] במידה והלווה לא יחזיר את הכסף. אני אשתדל להשלים את כל התשלומים עד ערב ראש חודש אלול תשנ"ט."

"ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו..." [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ג', ל' במנחתם אב תשס"ד (17 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אותו היום היה לא אחר מ - ערב ראש חודש אלול תשנ"ט! אף אחד לא זכר שר' אשר קבע תאריך שעד אז יש להחזיר את הכסף. רק בהשגחה העליונה, היושר של ר' אשר נשאר גם לאחר פטירתו. "צדק, צדק תרדוף..." [מפרשת השבוע, פר' "שופטים"] ["Reflections of the Maggid"]

"ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו..." [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל